

Välkomna till Geologins Dag Året Runt!

Fårö, Exkursion nr 2 - Tisdagen den 30 juli 2019.

Högt och lågt på Fårö!

Exkursionsledare: Kjell och Agneta Westerdahl

Se mer på: www.geologinsdag.nu/

Vid varje besökspunkt görs först en geologiskt genomgång!

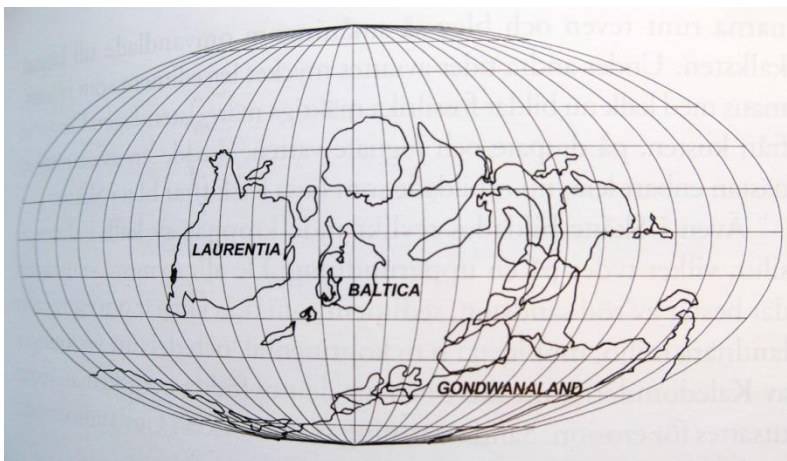
1. Varden vid kyrkan – Fårös högsta punkt. Över 30 meter över havet (möh). Höjden utgörs av en ringformad Litorinavall. Här finns ett litet gravfält med bl a 2 rösen. I det ena fanns skelett av en vuxen och ett barn. Datering: 215 f. Kr. (Förromersk järnålder). Här finns också en vårdkastestång!

2. Litorinavallen i Ödehoburga – Fårös näst högsta punkt, ca 25 möh. Här finns de flesta av Fårös äldsta fornlämningar. Stenålder: Yxa + skrapa av flinta, skafthålsyxa (kanske 4000 år gammal). Bronsålder: 2 skeppssättningar har undersökts. 9 rösen, varav 1 är borta. Förromersk järnålder: Husgrunder och ben efter nöt, häst och får (ca 350 f.Kr.). En grav som grävdes för ett par år sedan innehöll rester efter en hund.

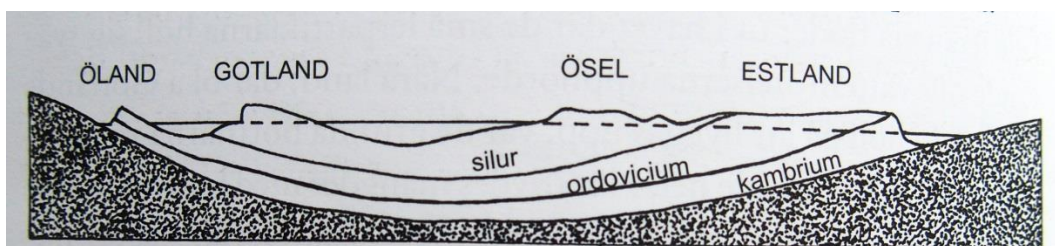
3. Lauters stajnkalm – Fårös tredje högsta punkt med bronsåldersröse som är 25 m ö h. Markytan vid rösets fot är 23 m ö h. Rester efter Fårös äldsta boplats daterad till 635 f.Kr (C 14 - yngre bronsålder). Sabine har funnit rester efter grönländssäl (!), gråsäl, knobbsäl och vikare samt efter tumlare, svin, får, nöt, häst, älg, fågel och stör. Vikingatida järnyxa har påträffats väster om det gravfält som knappt är synligt. Söder om röset i en åker har 14 medeltida mynt (det äldsta är från 1448) påträffats.

4. Raukfält Langhammars med forngravar på högsta punkten, ca 10 möh.

5. Flygsandområdet Ulla Hau. Drygt 20 möh i sydöst.

Gotland låg strax söder om ekvatorn under silur när revkalken bildades! Det var ca 435 – 400 miljoner år sedan.

Profil genom Östersjöbäckenet från Kalmarsund till Finska viken. De kambrosiluriska lagren dyker upp även på andra sidan Östersjön.

Gotland och Ösel består av samma berggrundslager!

Flygsandsområdet Ulla Hau är format som en hästsko med högsta punkten, över 20 meter, i sydöst.

Exempel på fossil i Fårös kalkberggrund:

- 1) Stromatoporoider
- 2) Rugosa koraller: *Acervularia ananas*, *Dokophyllum*, *Stauria favosa*, *Kodonophyllum*
- 3) Tabulata koraller: *Favosites*, *Halysites*, *Heliolites*
- 4) Snäckor: *Euomphalopterus alatus*
- 5) Mossdjur: Fragment mycket vanliga
- 6) Armfotingar: *Atrypa reticularis*, *Eospirifer*, *Leptaena*, *Reserella*
- 7) Musselkräftor: *Hermannina*
- 8) Trilobiter: *Calymene*, *Encrinurus punctata*
- 9) Sjöiljefragment: Crinoider

Deltagarförteckning tisdagen den 30 juli 2019:

1. Exkursionsledare: Kjell Westerdahl
2. Assistent: Agneta Arnesson Westerdahl
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.

Geologins Dag lyfter geovetenskap året runt!

Geologins Dag är en ideell förening som vill väcka nyfikenhet, och visa vilken nytta kunskap om geologi och geovetenskap ger samhället. Vi jobbar året runt med att synliggöra geovetenskap och firar stort den andra lördagen i september.

Geologins Dag skapades av [Svenska nationalkommittén för geologi](#) och firades för första gången 2001. Sedan dess firas Geologins Dag den andra lördagen i september med exkursioner, guldvaskning, gruvbesök m.m. Invigningen sker dagen före. Geologins Dags styrelse ansvarar för den långsiktiga planeringen. Styrelsen arbetar utifrån föreskrifter om medlemskap, verksamhet, ändamål m.m.

Den dagliga verksamheten drivs av kansliet som även är projektledare. Tillsammans med cirka 1 000 medlemmar utgör detta Geologins Dags förening. Följ Geologins Dag på Facebook.

Varmt välkommen till våra aktiviteter!